

K ŠTÚDIU NETRADIČNÝCH NÁBOŽENSKÝCH SPOLOČENSTIEV Cirkev (Hnutie) zjednotenia na Slovensku

FRANTIŠEK BEDNÁRIK

Týmto príspevkom by som chcel nadviazať na staršiu štúdiu Zory Apáthyovej-Rusnákovej „Zbory Svedkov Jehovových v dedinskom spoločenstve“ a na redakčnú ponuku na publikovanie podobných štúdií o náboženských spoločenstvách, skupinách a organizáciách (SN 1993/ XLI/ 2/ 216 nn).

Príspevok vychádza z priebežného výskumu novej a netradičnej religiozity na Slovensku, s akcentom na Bratislavu.¹

V súvislosti so skúmaným subjektom vystupuje tu do popredia niekoľko jeho názvov, ktoré by mohli čitateľovi sťažiť jednoznačnosť identifikácie či orientácie. Cirkev zjednotenia založil v roku 1954 reverend Sun Myung Moon² (nar. 6.1. 1920) v Kórei ako „Segye Kidokyo Tongil Shillyong Hyophwe“³ (medzinárodné označenie Holy Spirit Association for the Unification of World Christianity, HSA - UWC / Spoločenstvo, resp. Spoločnosť Ducha svätého pre zjednotenie svetového kresťanstva). V apríli 1963 bol subjekt zaregistrovaný v USA ako Unification Church (UC) a toto označenie je odvtedy všeobecne zaužívané (u nás so spomenutým slovenským ekvivalentom). UC sa však chápe v rámci ‘celosvetového Hnutia zjednotenia’ (Unification Movement /UM/) ako jeho (sub) aktivita, a to rýdzo náboženská (kultová).⁴

V ČSSR bola označovaná v materiáloch FMV, ÚV KSS, MK SSR (agenda Sekretariátu pre veci cirkevné), v rôznych periodikách a publikáciách ako „seкта“, „hnutie“, „asociácia“ či „ilegálna organizácia Principiálnych ľudí“, „Principiálni ľudia“ (PL), „Princípoví ľudia“, „Principialisti“, „Principisti“ a pod. („sú to názvy zvonku“ - i).

Podľa starších členov sa sami obvykle označovali ako „(naša) Rodina“ a jednotlivých členov označovali ako „deti“, resp. „brat“ a „sestra“ (ii, FMV).⁵

Po roku 1989 sa u nás používa názov (v zhode s registrovaným)⁶ „Hnutie zjednotenia“ (HZj), pričom sa nejedná podľa jeho členov o subjekt identický (účel, členstvo, aktivity atď.), ale o ‘osvetový projekt’, ktorý ideovo vychádza z aktivít UC (ii).

V príspevku nepojednávam (ako je zvykom v odbornej literatúre pri takýchto referenciách) o osobe rev. Moona, o histórii a aktivitách cirkvi (resp. UM) z hľadiska celosvetovej misie, ani o vierouke cirkvi (teológii - Boží Princíp, filozofii - Unification Thought, resp. ideológii - CAUSA, Godizmus a tzv. ideológia stredu /“Head-wing ideology“/). Táto

tematika v súvislosti so slovenskými reáliami môže byť predmetom budúceho príspevku, vzhľadom na obmedzenosť priestoru i zložitnosť tejto tematiky.

Z histórie Cirkvi (resp. Hnutia) zjednotenia na Slovensku

Počiatky aktivít UC na našom území sú spojené s misiou rakúskej štátnej občianky E.S. (narodila sa v rodine karpatských Nemcov v roku 1932 v Sv. Juri pri Bratislave, s rodičmi opustila Slovensko⁷ tesne pred alebo po skončení vojny /i/; podľa starších členov UC /'služobne starších'/ nevedela dobre po slovensky). V Bratislave začala pôsobiť pravdepodobne na prelome októbra/novembra 1968 v súvislosti s dvojročným študijným pobytom na FF UK (štúdium slovenčiny). Krátky čas pôsobila aj v Prahe, avšak úplne bezúspešne (i). Slovensko sa tak stalo „prvou zo socialistických krajín, ktoré prijali učenie UC“ - i.

E.S. bývala v podnájme v Bratislave (spočiatku pri Horskom parku). V rámci misie nadväzovala kontakty predovšetkým s vysokoškólakmi a všeobecne s mladými ľuďmi. Spôsob „oslovovania“ na ulici potom aj slovenskí členovia označovali ako „ansprechovanie“ (ansprechen - Ansprechung) (i, FMV). K dispozícii mala predovšetkým nemecký preklad základnej vieroučnej práce - Die Göttlichen Prinzipien⁸ (nemecký preklad, rovnako ako z neho vychádzajúce prvé slovenské 'preklady', majú názov v pluráli - kórejský originál⁹ a anglický autorizovaný a východiskový preklad¹⁰ majú názov v singulári; najnovší slovenský preklad sa pripravuje podľa posledného, úplne nového, autorizovaného anglického vydania z roku 1996 /v žargóne „Čierna kniha“, podľa farby obalu - i/).

Prví slovenskí členovia hnutia „akceptovali učenie“ BP (Boží Princíp, resp. Božie Princípy) počiatkom roku 1969. Podľa rozprávania jednej staršej členky hnutia sa o ňom dozvedela počas šesťdňovej hladovky v súvislosti s tragickou smrťou Jana Palacha, ktorú ako študenti držali na schodoch do auly terajšej Právnickej fakulty UK v Bratislave. Prví dvaja členovia (študent a študentka) sa v lete t.r. zúčastnili programov počas študijného pobytu na vysokých školách vo Viedni, ktoré usporiadala tamojšia organizácia UC (podľa materiálov FMV išlo len o kamufláž študijného pobytu - pravým dôvodom mala byť príprava pre prácu organizácie PL na Slovensku). Pri návrate do Bratislavy zmienenému členovi na slovenskej colnici zabavili skoro všetku literatúru cirkvi. Navyše si nelegálne predĺžil pobyt v Rakúsku, čo československé orgány posúdili ako nedovolené opustenie republiky - emigráciu (pre amnestiu nebol trestne stíhaný). Jeden zo starších členov posúdil obe epizódy ako prvé informácie pre ŠtB o zámeroch cirkvi na Slovensku.

Pre ďalšiu činnosť misie na Slovensku bola dôležitá príprava vieroučných textov hnutia, predovšetkým spomenutej základnej knihy - BP.

Príprava prvého slovenského prekladu bola komplikovaná (nešlo o striktné preklady - niektoré pasáže boli redukované či pretlmočené /o komunizme, postojoch voči nemu, o jeho perspektívach z hľadiska eschatologickej náuky UC/ alebo aktuálne doplnené stručnými vysvetleniami) a rešpektovala už 'všeobecné skúsenosti občanov ČSSR z režimu na colnici' (ii, FMV).

Dvanásť kapitol na vydanie pripravil spomenutý slovenský člen. E.S. ich dala vo Viedni rozmnožiť na cyklostyle a po častiach ich postupne prinášala do Bratislavy. Podľa starších členiek išlo o pomerne ťažkopádny preklad, a preto niekedy v období rokov 1971-72 pripravili nový podľa nemeckej i anglickej predlohy. Dostal názov „Princípy stvorenia“ - PS (FMV).

Posledný, tretí preklad, pripravila jedna zo zmienených členiek v roku 1973, keďže so svojím predošlým prekladom nebola spokojná, nebol vraj celkom presný a „obsahoval mnohé vzletné výrazy“ (FMV). Tento preklad sa už nepodarilo 'knižne' rozmnožiť (v tlačiarňach n.p.

Pleta v Banskej Štiavnici to zabezpečoval jeden z popredných členov UC), resp. distribuovať, pretože členov cirkvi v tom čase zatkli a náklad bol zhabaný príslušníkmi ZNB.¹¹ Posledný preklad dostal názov „Zákony prírody, človeka a spoločnosti“. Tento názov vraj lepšie vystihoval podstatu učenia či obsahu BP (FMV).

V období rokov 1969-70 mala cirkev na Slovensku približne desať 'kmeňových' členov (z toho štyria muži). Všetci toho času študovali na VŠ v Bratislave.

Misionárka E.S. ukončila svoj pobyt v ČSSR začiatkom septembra 1970. Počas svojho účinkovania predstavovala „Najvyšší subjekt“ voči členom slovenskej UC, resp. voči „Rodine“ (v zmysle učenia BP je v tomto prípade „Subjekt“ v pozícii rodiča a členovia sú voči nemu deti; tiež ide o tzv. subjekt-objektové či vertikálne a horizontálne vzťahy, o pozície podriadenosti a nadriadenosti, o procesy dávania a prijímania atď., ktoré podľa teológie UC fundujú všetky vzťahy v rámci rodiny a spoločnosti, prírody a vesmíru¹²). Po odchode E.S. sa Najvyšším subjektom stala v poradí prvá domáca členka cirkvi (rozhodnutie bolo zdôvodňované púhym časovým či chronologickým faktorom /FMV/).

Misionárske aktivity v počiatočných rokoch boli pomerne málo systematické i málo expanzívne. Do UC nových členov získavali predovšetkým z okruhu dôverných známych, organizovali zväčša neformálne stretnutia v bytoch alebo podnájmoch, spoločné výlety do prírody v okolí Bratislavy. „Neanšprechovali“ v uliciach mesta.

Všetko sa malo zmeniť od pamätného výletu niekedy v (prvej) polovici roku 1971 v Šúri pri Bratislave. Bolo to pravdepodobne posledné stretnutie na území Slovenska s E.S. Po 30.8.1970, kedy jej oficiálne skončil pobyt v ČSSR, až do 23.6.1971 navštívila SSR v rámci „turistických ciest“ deväťkrát a odvtedy boli „ďalšie cesty blokované“, keďže „jej činnosť sa stala známa bezpečnostným orgánom“ (FMV) a v tom istom roku aj slovenskú členku už v pozícii Najvyššieho subjektu pri vyšetrovaní na ŠtB vystríhali, „aby prestali, že to inak bude mať zlé následky“ (i).

Od uvedeného výletu členovia cirkvi „anšprechovali“ v uliciach Bratislavy. Ich „Rodina“ sa začala rýchlejšie rozrastať. Ako sa na spomenutom výlete dohodli, odišli niektorí do ďalších miest ČSSR - Prahy, Brna, Trnavy atď. Koncom roka 1971 tvorilo „Rodinu“ vyše tridsať členov.

Pre svoje spoločenstvo poväčšine nepoužívali označenie „organizácia“ (podobne v materiáloch FMV takáto definícia vystupuje iba minimálne ako autentický výraz). Predsa však, akési 'oficiálne ustanovenie organizácie' sa uskutočnilo 21.11.1971 v bratislavskom Horskom parku náboženským obradom (FMV). Zúčastnilo sa ho minimálne šesťnásť členov (vytvárali isté symbolické pozície /i/). Obrad bol požehnaním „Svätého základu“ a celebrovala ho misionárka B. z NSR (odvtedy ako jeden z „Holy Ground“, ktoré sa nachádzajú v mnohých krajinách sveta). Jeho súčasťou bolo aj prednesenie sľubu („Môj sľub“ - i).

Po tomto období sa ustanovili dve centrá (fyzicky oddelené) - chlapčenské a dievčenské. Okrem toho existovalo tzv. hlavné (pracovné) centrum, ktoré predstavovalo skôr organizačný a metodický aspekt a tvorili ho predovšetkým členky z dievčenského centra.

V roku 1972 odišli z Bratislavy do niektorých miest ČSSR ďalší misionári, napr. do Košíc, Liberca, Banskej Bystrice, Českých Budějovic, Ostravy, Plzne, Nitry, Pardubíc, Hradca Králové, Prešova, Gottwaldova, Olomouca.

V októbri t.r. dovtedajší vedúci pražského centra cirkvi odišiel na základnú vojenskú službu do Detřichova, kde „získaval vojakov pre učenie“ BP (FMV); z toho dôvodu v rámci trestného stíhania „PL“ bol súdený vojenským súdom, ktorý mu vymeral najvyšší trest spomedzi ostatných členov - 5 rokov (i).

V roku 1973 sa usadili misionári v ďalších mestách, napr. v Kladne, Jihlave, Martine, Moste, Opave, Trenčíne, Karlových Varoch, Tepliciach, Prostějove atď., pričom niektorí

prechádzali z jedného mesta do druhého, resp. ich centrum bolo zrušené alebo boli odvolaní (z dôvodu neúspechu pri vedení misie /i/).

V priebehu rokov 1972-73 členovia predovšetkým tzv. hlavného centra alebo Najvyšší subjekt usporiadali (hlavne pre vedúcich centier) celoštátne zrazy na rôznych miestach ČSSR. Slúžili na aktualizovanie foriem misie, vnútornej organizácie (korešpondencia, informácie, distribúcia literatúry ap.), na prehlbovanie si vedomostí z náuky cirkvi, ako vzájomné priateľské stretnutia s rôznym duchovným (modlitby ap.), zábavným, rekreačným a iným programom (30.9.-1.10.1972 na hrade Svojanov, 4.-5.11. v Ostravici, Silvester 1972 v Kováčovej, 31.3.-1.4.1973 na Zlatých Pieskoch v Bratislave, 22.-23.4. v Dudinciach, 9.-10.6. v Zábrehu, 11.-12.8. v Rajeckej doline pri Domaníži atď.).

V septembri 1973 boli v podstate všetci 'kmeňoví členovia' v celom ČSSR zatknutí (sústredení boli hlavne do Bratislavy a Prahy) a na príkazy prokuratúry zostávala asi polovica z nich vo vyšetrovacej väzbe až do 'hlavného procesu'. Skonfiškovali im rôzne vieroúčné texty, taktiež automobil, kameru, magnetofón, písací stroj i detskú tlačiareň atď. (i). Súdených bolo 18 členov „PL“ (jedna členka pred procesom v apríli zomrela za neobjasnených okolností a UC ju pokladá za martýrku - jedinú zo svojej európskej vetvy /i/).

Krajský súd (o význame prípadu by mohol svedčiť fakt, že i Predsedníctvu ÚV KSS na jeho 85-tej schôdzi 9.7. t.r.¹³ bola „ústne“ podaná „Informácia o započatí súdneho pojednávania s protištátnou skupinou „Principiálni ľudia““) vyniesol rozsudok 19.6.1974 v trestnej veci podľa § 98 ods. 1 písm. a/ TZ (podvracanie republiky¹⁴). Po odvolaní sa k Najvyššiemu súdu SSR bol vynesený v tejto veci konečný verdikt 10.10.1974 - zamietol odvolania pätnástim obžalovaným, v prípade jednej členky zmenil trest na podmienený a ostatné dva rozsudky potvrdil (i).

V tejto súvislosti jedna zo starších členiek takto uzatvára svoje skoro šesťdesiatstranové autobiografické poznámky : „V pondelok 21.októbra 1974 nás päť dievčat, obžalovaných vo väzbe, eskortovali do NVÚ v Petržálke. Šiesta, obžalovaná na slobode, nastúpila trest z „voľnej nohy“ o niečo neskôr, asi 11.novembra 1974. Potom nás rozdelili, lebo nás bolo asi priveľa „politických“ na jeden ženský útvar. Dve išli späť do Justičáka, jedna do väznice v Košiciach a tri sme ostali v Petržálke. Z toho sme mali odtiaľ aj „výstup“ (jedna v marci 1976 - mala amnestované 3 mesiace!, a ja v máji 1977). Posledná z nás (Najvyšší subjekt - pozn.autora) odchádzala v januári 1978 už z Mlynskej doliny.“

Po prepustení z väzenia aktivity výrazne ustali, niektorí vraj stratili vieru (i). Podľa 'oficiálneho' vyjadrenia bola organizácia „rozbitá“¹⁵. Svoje kontakty obmedzovali na okruh známych, nepraktizovali „anšprechovanie“ (jeden starší člen uviedol prípad „sestry“ v ČSR, ktorá mala „opakovaný súd“ kvôli pokračovaniu vo verejnej činnosti „PL“).

Misiou pre ČSSR bola poverená „jedna sestra z Rakúska“ od roku 1975/6 a viedla ju až do roku 1987 (po nej túto úlohu približne na dva roky prevzal jej manžel). Aby sa vyhli možným problémom zo strany čs. úradov, hlavne pri prechode štátnych hraníc, stretávali sa s ňou v MLR (i). Ďalšie asi dva roky 'oficiálne' viedol misiu pre celú republiku slovenský člen cirkvi (obdobie pred a po novembri 1989).

Misia však v pravom slova zmysle nefungovala (i). Členovia mali vo všeobecnosti problém s literatúrou, k dispozícii vraj boli najmä cyklostylované prednášky, menej BP (i) - iný, starší člen, v tejto súvislosti však uviedol, že mal v českom meste, kde pôsobil, zakopanú rôznu literatúru cirkvi i preklad knihy Božieho Princípu a že v osemdesiatych rokoch dostávali zo zahraničia aktuálnu, cudzojazyčnú literatúru.

V roku 1982 niektorí členovia cirkvi konšpiratívne absolvovali „Svätú svadbu“ (prvý raz v histórii slovenskej UC /pozri nižšie/).

Misia bola obnovená v podstate až v roku 1990. Viedli ju viacerí členovia UC zo západnej Európy - Španielska, Portugalska atď. Pôsobili po celom ČS, pričom hlavný akcent bol smerovaný na Prahu, kde sa malo vytvoriť celorepublikové hlavné centrum. Sem sa sústredili aktivity novoprijatých, niektorých starších, ktorí v cirkvi zotrvali, resp. reaktivizovaných členov (ii). Misiu pre celé ČS oficiálne ako hlavný zodpovedný prevzal istý Švajčiar (viedol ju asi dva roky až do rozdelenia na republikové organizácie). Na územie Slovenska sa zamerali predovšetkým dvaja členovia UC z Portugalska¹⁶.

O rozdelení HZj (o vzťahu UC k HZj špeciálne v ČSSR - pozri úvod) na jednotlivé republikové organizácie sa diskutovalo počas návštevy manželky rev. Moona v Prahe (v rámci prednáškového turné) v novembri 1993. Významné dôvody na rozdelenie sa presadili v argumentácii za lepšie fungovanie v samostatných štruktúrach po rozdelení ČSFR. Od roku 1994 fungujú teda obe organizácie samostatne (i).

HZj a (sub)organizácie spadajúce spolu s UC pod 'celosvetové Hnutie zjednotenia' (UM), ktoré boli zaregistrované na FMV v Prahe (Federácia žien za svetový mier /Women's Federation for the World Peace - WFWP/, Vysokoškolské a Stredoškolské združenie pre výskum, resp. štúdium Princípu /Collegiate Association for the Research of the Principle - CARP a High School Association... - HARP/ atď.), zostali zaregistrované po rozdelení republiky v ČR (kontinuita práva), slovenské organizácie (HZj, WFWP a CARP) sa museli nanovo zaregistrovať (i) ako občianske združenia.¹⁷

Českú UC od rozdelenia vedie starší člen zo Slovenska a slovenskú (prechodne ju viedol občan ČR) - domáci člen¹⁸.

Na začiatku deväťdesiatych rokov boli rehabilitovaní členovia UC, ktorých odsúdili v spomenutom procese v roku 1974.

12.12.1992 bola v Bratislave ustanovená zmienená slovenská Federácia žien za svetový mier, ktorá sa spomedzi ostatných slovenských organizácií UM asi v najväčšej miere prezentuje podujatiami pre širšiu verejnosť (donedávna mala priestory v Dome žien v Bratislave), napr. projektami „Sesterstiev medzi národmi“¹⁹ (uzavieranie zmlúv /deklarácií/ a absolvovanie 'obradov' sesterstva /symbolicky vo forme zvitania, podania rúk, objatia ap./ medzi ženami jednotlivých národov /i/).

Posledným veľkým verejným podujatím bola Inaugurácia slovenskej Federácie rodín za svetový mier (Family Federation for World Peace /FFWP/)²⁰ v bratislavskej Redute 13.10.1996, ktorú chápu „z duchovného hľadiska ako vrcholnú, konečnú organizáciu...určenú pre všetkých ľudí“, alebo ako organizáciu nad, či mimo štruktúru UM (ii).

Organizácia UC (resp.HZj) na Slovensku

Od počiatkov misie na Slovensku bola E.S. v pozícii Najvyššieho subjektu voči ostatným členom, jej úlohou bolo (pripodobniteľná ku kňazovi či pastorovi /i/) vedenie štúdií z Božieho Princípu, výklad učenia a histórie UC, ako i oboznamovanie s jej aktivitami vo svete a osobitne v NSR a Rakúsku („bola akýmsi styčným dôstojníkom“ - i), zaúčanie do verejného „anšprechovania“ („vôbec nemali predstavu, v akých podmienkach tu žijeme“ - konštatovanie domáceho člena o odlišných misijných podmienkach na oboch stranách bipolárnej Európy), dovoz zahraničnej literatúry atď. Asi koncom augusta alebo začiatkom septembra 1970 pozíciu Najvyššieho subjektu prevzala slovenská členka, ktorá bola najpravdepodobnejšie prvou Slovenkou, ktorá učenie BP akceptovala.

Keď od druhej polovice roka 1971 odchádzali niektorí členovia do iných miest ČSSR 'zakladať misie', stávali sa tak vedúcimi príslušného centra. Keď sa začala organizácia pod týmito centrami vetviť smerom nadol, najvyšší vedúci dostali označenie „župan“ a sub-

štruktúru cirkvi pod ním nazývali „župou“ (podľa niektorých členov, resp. informátorov, nejednalo sa aj tak o „pevnú štruktúru“ /ii, FMV/).

Vedúci jednotlivých centier komunikovali s Najvyšším subjektom v tzv. hlavnom (pracovnom) centre po vertikálnej línii; navzájom medzi sebou, po horizontálnej línii, mohli komunikovať len po dohode s ním (FMV).

Členovia mali zavedenú spoločnú pokladňu na organizačné výdavky, resp. aj na platenie podnájmu pre jednotlivé centrá (v Bratislave). Niektorí venovali napr. celé prémie, ale pravdepodobne najväčšie jednorazové vklady predstavovali príjmy zo spoločných brigád (aj na štafety, podľa toho, ako sa mohli členovia uvoľniť v zamestnaní /i, FMV/) a podpora zo zahraničnej vetvy UC (FMV).

Neskôr, členovia odchádzajúci na misie do rôznych miest v ČSSR, dostávali (cca) 500-1000.- Kčs, ktoré im mali finančne preklenúť obdobie, kým si tam nenašli zamestnanie (FMV).

Schéma čs. hnutia v roku 1973 bola najpravdepodobnejšie nasledovná (FMV) :

BRATISLAVA, hlavné (pracovné) centrum

- župné centrá
- mestské centrá

Trnava	- Nitra
	- Trenčín
Žilina	- Martin
	- Banská Bystrica
Košice	- Prešov
Praha	- Liberec
	- Kladno
Brno	- Jihlava
	- Gottwaldov
	- Prostějov
Ostrava	- Olomouc
	- Opava
	- Mohelnice
	- VÚ Detřichov
Plzeň	- České Budějovice
	- Karlovy Vary
Ústí nad Labem	- Most
	- Teplice
Hradec Králové	- Pardubice

Štruktúra organizácie, obsadenie vedúcich centier, ale i pozícia Najvyššieho subjektu sa časom menili. Posledný post po E.S. zastávali po sebe dve domáce členky - poslednú zmenu v roku 1973 si vynútilo zmienené celorepublikové zatýkanie („len zhodou okolností zastávali uvedený post len ženy“ - i). Mimo týchto boli zriadené ďalšie dve centrá - dievčenské a chlapčenské, každé s vlastným vedúcim (obe na privátnych adresách v Bratislave).

Spôsob riadenia organizácie sa postupne vyvíjal k inštitucionalizovanejšej forme s pomerne presnými pravidlami a povinnosťami. Práca takouto formou sa dohodla predovšetkým počas celoštátneho zrazu na hrade Svojanov (systém žúp).

Iným organizačne významným prvkom bolo zasielanie správ od jednotlivých županov a vedúcich mestských centier do centra v Bratislave pre členku - Najvyšší subjekt. Správy

sa mali zasielať vždy k 1. a 15. dňu mesiaca (za nedodržanie povinnosti mali sa platiť pokuty vo výške 100.- Kčs, ale podľa vyjadrení členov sa tak v skutočnosti nikdy nestalo, toto pravidlo malo mať len výchovný či preventívny účinok /FMV, i/).

Správy posielali na krycie adresy v Bratislave (jedna z nich na istej katedre FF UK) systémom zdvojených obálok (prvá - s krycou adresou a menom odosielateľa, druhá, vložená - s menom pravého príjemcu). Obsahovali denný režim, zamestnania členov cirkvi, kto koľko ľudí oslovil, aké „sa položili duchovné podmienky“ (napr. pôsty), kto sa pri štúdiu BP dostal po ktorú kapitolu, aká je „všeobecná duchovná charakteristika“ záujemcu o náuku atď. (i, FMV).

Organizačná štruktúra i formy aktivity (predovšetkým vnútorná agenda) nadobúdali postupne charakter zvýšenej konšpiratívnosti²¹ - toto mimoriadne zdôrazňovali „poznatky z vyšetrovania“ ŠtB (FMV).

Slovensko (resp. ČSSR) priebežne navštevovali zo zahraničnej UC predovšetkým misionárky - a to asi výlučne z NSR a Rakúska - ale z hľadiska štruktúry domácej organizácie nezastávali v podstate žiadne funkcie. Ich úlohou bolo metodicky usmerňovať UC, preniesť cez hranice zahraničnú literatúru UC, konať prednášky na rôzne témy v niektorých centrách alebo na niektorom z celoštátnych zrazov, sprostredkovať finančnú podporu atď.

Po novembri 1989 sa uvedená štruktúra so župami neprevzala (i). Po rozdelení HZJ na samostatné republikové organizácie sa postupne v Bratislave zaviedli rôzne centrá so špeciálnym zameraním (ich poslanie sa priebežne mení a nie je vŕaj výstižné ktorékoľvek striktné definovať /i/) :

Headquarter - hlavné centrum;

New Hope Center - zriadené na začiatku deväťdesiatych rokov ako výchovné, prípravné či pracovné centrum pre nových, mladých členov;

C.C.C. (Central Culture Center) - študijné či kultúrne centrum (názov pochádza od „Národného mesiáša“ pre Slovensko).

V nedávnej dobe bola slovenská organizácia začlenená do nasledovnej schémy:

World Mission Center (rev. Kwak; New York alebo Soul);

- Continental Directory (pán Sa; prezident pre Európu);

- regióny (misijný koordinátor);

- Slovensko (národný vedúci).

Členom UC sa mohol stať ten, kto akceptoval rev. Moona (stála podmienka /i/) ako Mesiáša/Pána Druhého Príchodu (PDP).²² Mal to byť predovšetkým výsledok štúdia BP a oboznámenia sa s učením UC - napr. v materiáloch FMV nie je celkom jednoznačne zaznamenaný fakt, či záujemca musel vopred dobre obstáť v istom teste „PĽ“ a či až po akceptovaní rev. Moona mohol študovať príslušné kapitoly z BP - úvod, II. a hlavne XII., resp. či až potom mu uvedené kapitoly boli adekvátne vysvetlené podľa nemeckého (alebo iného) prekladu, v ktorom pozícia komunizmu (resp. tábora socialistických krajín²³) bola definovaná 'nezastreto'.

Podľa vyjadrenia staršieho člena sa štúdium BP praktizovalo nie len z textov, ale i verbálne - prednáškami a rozhovormi; v tomto zmysle nebola prax rigorózna a prípadné „prepadnutie pri teste“ nebolo prekážkou pokračovať v štúdiu ďalej.

Po novembri 1989 sa pred prijatím za člena odporúča absolvovať adekvátne semináre (absolvent dostane certifikát o absolvovaní), kde sa napr. rozoberá BP, život, poslanie a význam rev. Moona, účel UC a UM.²⁴ Nemusí dostať vopred Požehnanie (pozri nižšie), ale v trvalej platnosti zostáva, že „všetci ľudia musia prejsť cestou viery“, a že každý člen UC „musí prejsť procesom vytvorenia podmienok - vrátane náboženského rituálu, odškodnenia

a obeť“ (PŽ²⁵ 1997/ II/ č. 14/ s. 1). Zmienené podmienky „platia všeobecne, ...nie je to kýmisi vymyslené, ...je to prirodzený vnútorný proces v človeku“ (i).

(Sväté) Požehnanie, Svätá Svadba - medzinárodne (Holy) Blessing, Holy Wedding

Uvedené pojmy sa v monografických prácach venovaných Cirkvi zjednotenia niekedy synonymicky zamieňajú. Pojem Svätá Svadba však i tu označuje skôr fakt sociálneho alebo individuálneho významu a pojem (Sväté) Požehnanie reprezentuje význam teologicko-soteriologický²⁶ (taktiež ide o obrad v užšom zmysle slova).

Požehnania predstavujú najvýznamnejšiu aktivitu, na ktorú sa v súčasnom období UC, resp. HZj na Slovensku zameriava. Presnejšie ide o tzv. Predpožehnania, keďže 'hlavný obrad' sa uskutoční až 29.11.1997 vo Washingtone, D.C.

Predpožehnania sú určené výhradne pre prv zosobášené páry, ktoré absolvovali špeciálny seminár, na ktorom sa vysvetľuje význam ich rozhodnutia, obradu i záväzky partnerov voči sebe, ktoré z toho vyplývajú (resp. musia dostať vysvetlenie vopred a spomenutý seminár môžu absolvovať po obrade /i/).

Predpožehnania prebiehajú v mnohých ďalších krajinách, ich zavŕšením má byť zmienený 'hlavný obrad' - konkrétnejšie Modlitba požehnania (označovaná tiež ako „zapečatenie Požehnania, manželstva či zväzku“ - i) a slávnostné Vyhlásenie požehnania, ktoré tiež osobne prednesie rev. Moon. Od tohto momentu, podľa učenia UC, sú nové manželstvá právoplatné a predpožehnané manželstvá sú dodatočne „posvätené pred nebom i zemou“ (prezentačný materiál „Manželstvo a mier“).

Tradícia Požehnaní, resp. Svätých svadiieb, sa začala 11.4.1960 (podľa lunárneho kalendára 16.3.) uzavretím manželstva medzi rev. Moonom a Hak Ča Han („Pravým Adamom“ a „Pravou Evou“ - biblická interpretácia). Svadba predstavovala čiastočné naplnenie jedného z mesiášskych poslaní, t.j. vytvorenie „Pravej rodiny Pravých rodičov“ (v týchto súvislostiach bolo veľmi dôležité už narodenie ich prvého dieťaťa - v súčasnosti žije dvanásť z ich trinástich detí²⁷) a tiež čiastočné splnenie predpokladu pre uskutočnenie jedného z božích príkazov, ktoré boli dané „biblickým prarodičom“, t.j. plodiť dokonalé (pravé) deti, a to až po dosiahnutí všetkých troch 'osobných vývojových stupňov' (stupeň formovania, rastu a dovŕšenia).

Chronológia Svätých svadiieb bola nasledovná:

16.4.1960	3 páry
15.5.1961	33 párov
4.6.1962	72
24.7.1963	124
22.2.1968	430
21.10.1970	777
8.2.1975	1 800
1.7.1982	2 100
14.10.1982	6 000
30.10.1988	6 500
12.1.1989	1 275
10.4.1992	1 267
25.8.1992	30 000
25.8.1995	360 000

V novembri tohto roku má takto uzavrieť manželstvo (resp. dať si ho dodatočne posvätiť) 3,6 mil. párov, z ktorých okolo 30 000 bude priamo prítomných vo Washingtone (hlavnými

celebrantmi budú tradične Práví rodičia). Ostatné páry sa 'hlavného obradu' zúčastnia, podobne ako už v roku 1995, simultánne cez satelitný prenos.

Obrad Svätej svadby pozostáva z viacerých čiastkových obradov (označeniam rítus, rituál, ceremoniál a ceremónia sa vyhýbajú aj informátori aj literatúra UC v slovenčine, resp. v češtine) :

1/ obrad Svätého vína - Holy Wine Ceremony („vytvára duchovnú podmienku pre odpustenie pôvodného hriechu a pre obnovenie pôvodných pozícií manžela a manželky“ - „Manželstvo a mier“), ktorý sa koná deň pred 'hlavným obradom' (pri tzv. Predpožehnaníach v Bratislave sa tento obrad konal v rovnaký deň v nadväznosti s nasledujúcimi); v prípade, že náboženské dôvody neumožňujú použiť víno (výťažok z bylín, obsahuje 21 komponentov /ii, Sme/), použije sa extrakt bez alkoholu (Holy Nektar) - to bol vraj prípad prvých vyznavačov islamu, ktorí sa obradu zúčastnili v roku 1992 a 1995²⁸;

'hlavný obrad' Požehnania:

2/ obrad so Svätou vodou (oddávajúci pár oblečený v Svätých rúchach²⁹ pokropí ňou každý pár);

3/ obrad Požehnania v užšom slova zmysle (výmena prsteňov - Blessing alebo Holy Rings, kladná odpoveď na každý zo štyroch Sľubov požehnania,³⁰ Modlitba požehnania a slávnostné Vyhlásenie požehnania);

4/ tzv. palicový obrad (Obrad odškodnenia), ktorý sa koná (často) v nasledujúci deň a výlučne v ústraní, mimo verejnosti (manželia sa navzájom udrú palicou, čo má tiež predstavovať, že posledný raz spôsobili bolesť či utrpenie svojmu partnerovi; v istom zmysle predstavuje obrad i odškodnenie za činy predkov; „dnes je to skôr symbolický obrad vzájomného odpustenia si“ - i).

Po Požehnaní obvykle hneď alebo krátko nato nasleduje 40-dňový 'celibát' - trvale platný záväzok pre všetky prv zosobášené páry ako i novomanželov starších než tridsať rokov, ktorý je ukončený v podstate posledným obradom Svätej svadby

5/ Obradom troch dní (záväzný pre všetky manželské páry, „je to obrad len pre nich“, predstavuje začiatok manželského, a teda i sexuálneho života /i/).

Od roku 1970 pre členov cirkvi a všetky manželské páry vybrané „matchingom“ platí (podľa jedného staršieho člena sa jedná o rôzne dlhé obdobia) záväzok trojročného 'celibátu' („obdobie oddelenia“) po Požehnaní³¹ a uvedený obrad je potom zavŕšením tohto obdobia. K nemu sa radí ďalší čiastkový obrad - so Svätou vreckovkou, ktorá bola namočená alebo pokropená Svätým vínom pri Svätej svadbe (i).

Obrady tzv. Predpožehnania potom podľa naznačeného neobsahujú všetky čiastkové obrady (napr. výmenu prsteňov), ale zahŕňajú napr. poklonu oddávajúcich pred „kreslami Pravých rodičov“ (symbolický význam; uvedené sa nechápe ako obrad v pravom slova zmysle /i/), na ktoré položia kytice, ktoré prijali od jedného práve požehnaného páru.

Prvého európskeho tzv. Predpožehnania 12.1.1996 vo Viedni sa zúčastnilo 12-13 manželských párov aj zo Slovenska (celkovo tristo párov).

„1. slovenský obrad (pred)Požehnania“ sa konal v Bratislave 23.2.1997. Zúčastnili sa ho dva úplné páry a manželka s fotografiou manžela (po jeho výslovnom súhlase). Konal sa v prenajatých konferenčných priestoroch istého školiaceho strediska na Kramároch. Nateraz posledný 'bratislavský' obrad sa uskutočnil 4.5. v Zichyho paláci a slovenský v Martine 7.6. s tridsiatimi dvoma pármí (ii).

Predpožehnania v Bratislave celebroid v kórejščine Národný mesiáš pre Slovensko spolu s manželkou (niektoré preslovy obradu boli prednesené následne v slovenčine).

O Svätých svadbách vedeli domáci členovia od misionárky E.S. v podstate od počiatkov misie.

Slovenskí členovia sa na nej prvý raz zúčastnili v roku 1982. Konala sa v istom záhradnom dome v Brne a v byte v Bratislave. Tri manželské páry utvorili domáci členovia („súrodenci Rodiny“) a štyri manželské páry boli zmiešané, s partnermi zo zahraničia (i).

Prípravy i priebeh sa konali v značnej konšpirácii (i). V roku 1981 dostali informáciu prostredníctvom „spojky“ z Rakúska, že sa môžu zúčastniť nepriamo Svätej svadby, ak pošlú svoje fotografie - portrét a postavu (Sme 18.1.1995, s. 5). V istom bratislavskom byte absolvovali k tejto veci pohovor (podľa rozprávania starších členov cirkvi, určite nevyplňali dotazníky,³² ako to býva zvykom, a to z bezpečnostných dôvodov - napr. kvôli režimu na colnici). K svojim fotografiám priložili aj životopis. Dôležitá bola zmienka o prípadnom predmanželskom sexuálnom živote. Aktuálny výber partnerov-novomanželov sa mal konať v polovici júna v NSR („bola to možnosť pre členov z komunistických krajín“ - i).

Výber osobne alebo prostredníctvom fotografií (obe formy vždy rev. Moonom) sa medzinárodne označuje ako „matching“. Predtým hlavnou formou výberu manželských partnerov bol osobný výber na mieste - na jednej strane stáli mužskí záujemci, na druhej strane ich budúce partnerky.

„Keby nebol Adamov pád, mohol by každý muž a každá žena vytvoriť akékoľvek manželstvo...“, ale „rodové línie (potencionálnych partnerov - pozn. autora) sú odlišné, preto by niektoré manželstvá mohli byť nabité konfliktnými potenciálmi... Reverend Moon má schopnosť vidieť rodovú (tiež ako duchovnú) líniu človeka a jeho súčasný stav, preto vie dať dohromady partnerov, ...ktorí majú oveľa väčšie predpoklady pre to, aby mohli spolu žiť, ...z duchovného hladiska si väčšmi vyhovujú.“ Malo sa jednať o optimálne riešenia spomedzi daných záujemcov o Požehnanie - „nie absolútne, že buďto tento a nikto iný“ - niektorí záujemci totiž partnerov odmietli, resp. im neboli vybratí (ii).

Spomenutá neskoršia forma prostredníctvom fotografií sa stala prevládajúcou s postupne narastajúcim počtom záujemcov o Požehnanie. Dodatočný osobný výber sa v súčasnosti používa vtedy, ak sa napr. jeden z partnerov z rôznych dôvodov nezúčastní obradov Svätej svadby alebo z rôznych dôvodov vybratého partnera odmietne „na poslednú chvíľu“ (osobná skúsenosť jedného člena slovenskej UC z roku 1995 - rev. Moon celú noc vyberal manželských partnerov v krytých priestoroch štadióna v Soule a tesne po dokončení matchingu sa začal 'hlavný obrad').

Spomenutý sprostredkovateľ („spojka“) po matchingu priniesol do ČSSR fotografie vybratých partnerov. Na obradoch v Kórei sa mohli zúčastniť len zmienení štyria zahraniční partneri, každý s fotografiou neprítomného druhu (pri obrade so Svätým vínom pokropili ním jeho fotografiu a vypili aj jeho diel z kalíštek). V deň 'hlavného obradu' (v ČS ho paralelne usporiadali približne o druhej hodine v noci) kompletnejšiu svadbu, ktorú celebraval misionár P.K. (+1984) z NSR, absolvovali len domáce páry, vrátane výmeny prsteňov a tzv. palicového obradu. Rozdelené páry „sa s partnermi spojili len v mysli, v modlitbe a meditácii“ (i).

Ďalších Požehnaní sa v Soule zúčastnili domáci člen a dve členky v roku 1989, v roku 1992 zo Slovenska dvaja muži a tri ženy so zahraničným partnerom a tri slovenské, prv zosobášené páry.

Posledného Požehnaní sa priamo v Soule zo Slovenska zúčastnilo približne 50-60 členov („niektorí sa vrátili naprázdno“ - i) a dva prv zosobášené páry; v 'satelitných mestách' sa obradu zúčastnilo deväť manželských párov (Budapešť), jednotlivo dvaja členovia vo Frankfurtu a jeden v Londýne.

Počnúc rokom 1992 sa Sväte svadby konajú v rámci World Culture and Sports Festival(s), popri športových podujatiach, konferenciách atď.

Pre budúcnosť sa plánuje s obradom pre 36 mil. párov.³³ Tohtoročné Požehnanie bude pravdepodobne posledným, ktoré budú celebrowať Práví rodičia a zároveň bude znamenať „otvorenie cesty ku globalizácii Požehnania aj v duchovnom svete“³⁴ a zároveň tretí stupeň - „dovršenie“ (i).

S účasťou na Požehnaní sú spojené isté podmienky. Podľa teológie (soteriológie) UC, zjednodušene vyjadrené, miera odškodnení (významovo prirovnateľné k pojmu „pokánie“ - i), ktoré vykonajú predovšetkým Práví rodičia a veriaci z UC, utvára predpoklady pre stále sa znižujúcu náročnosť uvedených podmienok (zjednodušene - odškodnenia sa týkajú odstraňovania dôsledkov zlých skutkov našich vlastných i našich predkov, vrátane zlyhania/Pádu prarodičov).

Rozdielne sú podmienky pre prv zosobašené páry a pre novomanželov (adeptov). Podľa niektorých členov slovenskej UC (iii) sú podmienky pre tohtoročné Požehnanie „minimálne“ či „takmer žiadne“ v porovnaní s minulými („aby si s plnou vážnosťou dali sľub vernosti na večnosť a aby životom a prácou v svojich rodinách podporovali svetový mier“, t.j., „že sa nerozvedú, že dodržia vernosť - nebudú mať žiadne mimomanželské sexuálne vzťahy a budú viesť život skôr verejný, angažovaný, než len úzko súkromný“ - i). Taktiež, pre Požehnanie počnúc rokom 1992, nemusia už byť ani členmi UC a pre tohtoročné už ani veriacimi (iii).

V minulosti okrem podmienky členstva museli slobodní adepti na takéto manželstvo žiť dôsledne podľa jej regulí, napr. pred Požehnaním museli 3 - 7 rokov viesť aktívny cirkevný život (PŽ 1997/ II/ č. 15/ 1 s.), po Požehnaní niekoľko rokov žiť v celibáte (podľa jedného člena až sedem rokov, podľa iného sa takáto podmienka týkala najpravdepodobnejšie len prvých párov), často vo fyzickej odlúčenosti od partnera, ďalej pracovať full-time vo verejných misiách atď. Podmienky sa priebežne menili, neskôr napr. manželia mladší než tridsať rokov žili v celibáte tri, resp. tri a pol roka, starší manželia už uvedených 40 dní (iii).

Do roku 1992 taktiež jednou z podmienok, aby novomanželia dosiahli Požehnanie, bolo privedenie „troch duchovných detí“ (ii) do cirkvi (podľa náuky tento počet symbolizuje troch božích archanjelov - Lucifera, Gabriela a Michaela). Pre členov UC toto zostáva v platnosti naďalej, „nie ako podmienka, že to musí byť, je dobré, ak to má človek splnené,...je to istá duchovná zábezpeka tohoto páru,...ale v poslednom čase, ak aj to členovia nemali splnené, neboli kvôli tomu odmietnutí“ (i).

Kultové a náboženské aktivity cirkvi

K významným udalostiam v rade kultových aktivít UC patrí predovšetkým už spomenuté zasvätenie „Svätého základu (Holy Ground)“ v Horském parku v Bratislave. Pre UC má udalosť i okolitá pôda teologický význam doposiaľ.

Strom na tejto pôde vyhliadol jeden z členov a potvrdila ho členka v pozícii Najvyššieho subjektu (podľa materiálov FMV ho vybrala sama). Svätý základ zasvätila nemecká misionárka B. „Princípovým obradom“ alebo „Požehnaním Svätého základu“ (FMV, i, ďalšia členka obrad nazvala - „Požehnaním stromu“; v niektorých krajinách sú na zasvätenej pôde namiesto stromov kamene - ich funkcia je vraj iba 'orientačná' a preto dávať tento konkrétny strom do súvislosti s významom pojmu „Strom života“, ktorý podľa učenia UC predstavuje „dokonalého človeka“, akým bol jedine Ježiš Kristus a akým mal byť pôvodne Adam, nie je správna - v uvedených súvislostiach neboli vyjadrenia informátorov jednoznačne zhodné /iii/). Pri zasvätení sa použili ako komponenty pôda zo „Svätej zeme“ (z „Posväteného základu“ v Kórei) a „Svätá soľ“ (s významom očisťovania).

Odvtedy prichádzali členovia „niekoľkokrát týždenne alebo denne“ (FMV, i), aby sa pri ňom pomodlili („nie je to modlitba k stromu!“ - i). Používali pri tom text „Môjho sľubu“, ktorý mali členovia vedieť naspamäť. Taktiež na návštevu tohto miesta nezabudli členovia pri krátkej návšteve Bratislavy. Niektorí členovia začínali tu svoj deň modlitbou už o piatej hodine ráno (i).

Okolité pôda (Holy Ground) „predstavuje miesto, kde môže prebývať Boh, je to svätá pôda, ktorá patrí Bohu,... očistené miesto, ktoré symbolizuje svojim zmyslom celú krajinu, ...je tu možné mať veľmi intenzívne zážitky...“ (ii).

Významnou náboženskou činnosťou UC sú pôsty, z teologického hľadiska chápané ako „duchovné podmienky pre rýchlejší duchovný pokrok alebo ako zapltenia“ (odškodnenie či pokánie v už „konkrétnej forme“). Trvali 1, 3, 4, 7, 12, 21 alebo 40 dní (číselná symbolika podľa biblickej interpretácie UC). Ďalšími formami boli ryžové pôsty, obkročné pôsty (každý druhý deň) a pod. (ii, FMV).

Pôsty, podobne ako modlitby, sa uplatňovali napr. v súvislosti so získavaním nových členov (ako obeta za potencionálneho člena, aby mohol ľahšie prijať učenie BP - i).

K pravidelným kultovým činnostiam patria bohoslužby, predovšetkým „Bohoslužba sľubu“, pri ktorej sa prednáša „Sľub Rodiny“ o piatej hodine ráno každú nedeľu (t.j. v prvý deň týždňa), každý prvý deň mesiaca a o siedmej hodine ráno v každý „Svätý deň“.

Iné bohoslužby sa konajú každú nedeľu - verejné (v súčasnosti hlavne v obradovej sieni Zichyho paláca v Bratislave o 10.00 hod.)³⁵ a každú stredu - „vyučujúce bohoslužby“, predovšetkým pre členov UC (v Bratislave v stredu o 19.00 hod. v prenajatých priestoroch).

Kultový kalendár zahŕňa predovšetkým sedem Svätých dní (ktoré na Slovensku spoločne svätia obradmi len členovia UC):

Boží deň (1.1.)

narodeniny Pravých rodičov (február /13.2.1997/)³⁶

Pravý deň rodičov (marec-apríl /7.4.1997/)

Pravý deň všetkých vecí (máj-jún /5.6.1997/)

Pravý deň vyhlásenia večného Božieho požehnania (1.7.)

Pravý deň vytvorenia základu pre národ zjednoteného sveta (3.10.).

Pravý deň detí (október-november /31.10.1997/)

Významný identifikačný prvok v kultickej praxi UC predstavujú sľuby (formálne, v istom teologickom ohľade, by sa dali pokladať za krédo). V počiatkoch UC na Slovensku používali spomenutý „Môj sľub“,³⁷ ktorý bol určený pre jednotlivca. Neskôr bol zavedený aj „Sľub rodiny“ určený len pre požehnaných manželov. V roku 1994 boli oba nahradené novým „Sľubom rodiny“³⁸, „v podstate pre všetkých“ (i).

Z rôznych ďalších aktivít UC, resp. HZj na Slovensku

Ako už bolo naznačené, hlavnou činnosťou členov cirkvi navonok bola misijná práca (v súčasnosti aj ekonomická podporná aktivita, v monografických prácach o UC označovaná všeobecným pojmom ako „fund-raising“); jedna členka pre vyšetrovateľa ŠtB (september 1973) túto fundamentálnosť vysvetľovala nasledovne : „Teória bez praxe nemá žiadny význam, preto ani princípy stvorenia nemôžu byť pre nikoho príťažlivé, ak sa študujú z knihy len ako teória, preto som túžila po ľuďoch, ktorí tiež hľadajú dobro a pravdu, ...s ľuďmi som sa zoznamovala na ulici a podľa toho, ako reagovali na otázku zmyslu života, ...udržovala som s nimi naďalej styky...“ - podobne výpoveď inej členky - „naša práca takzvaného pracovného centra v Bratislave pozostávala z toho, že sme čo najviac chodili do ulíc...oslovovali ľudí a učili ich princípy stvorenia...vo všedné dni to bola hlavná náplň...“.

cez soboty a nedele „prichádzali (‘členovia PL’) z iných miest zdokonaľovať sa z Princípov, učiť sa oslovovať ľudí, ...potom v dvojiciach, v trojiciach tieto deti sa učili oslovovať priamo na ulici“ (FMV).

Niektorí členovia oslovovali ľudí pred kostolom. Zachovala sa správa o tom, ako neznámy študent niektoré kapitoly z BP požičal kňazovi v Kapucínskom kostole v Bratislave, aby kriticky upozornil na „túto sektu“ v rámci kázne (patrili jeho priateľovi, resp. spolubývajúcemu, ktorý ich mal ‘termínovane’ zapožičané pre vlastné štúdium - nie je isté, či sa obaja práve tu zúčastňovali bohoslužieb /FMV/).

Neobvyklú formu kontaktu zvolil jeden z vedúcich členov, keď v novinách „Nová sloboda“ (október 1972) uverejnil inzerát - „Vysvetlím jak vzniká radost. Zn. Spěchá“, na ktorý dostal minimálne šesť odpovedí (napr. z Paskova, okr. Frýdek-Místek znela nasledovne : „Rád bych věděl, jak radost vzniká, ještě nikdy jsem žádnou nezažil. Děkuji“ /FMV/).

Niektorí členovia cirkvi odchádzali od svojich rodičov, resp. menili zamestnanie alebo prerušili či ukončili štúdium. Vysvetľovalo sa to v podobnom zmysle ako v nasledovných výpovediach : „V našej rodine bola možnosť rýchlejšieho duchovného rozvoja, mnohí rodičia nám v tomto prekážali, tak to bolo u mňa, ...preto od rodičov mnohí odchádzali“, alebo „oddelenie od svojich rodičov bolo len dočasné, ...keď sa má začať niečo nové, treba sa oddeliť načas od starého, ...naši rodičia mali pevné predstavy,...z toho vznikali konflikty, rozpory,...chceli sme bývať spoločne v nových rodinách, ...nebol to vyslovený zákaz navštevovať rodičov, ...pred návštevou mal to člen ohlásiť hlavnému centru, lebo kto často chodil domov, mohol byť ohrozený, v niektorých prípadoch nebola mu z hlavného centra odporúčaná návšteva, ak sa teda na nás obrátil“ (FMV).

Podľa jedného staršieho člena, „sa človek potreboval oddeliť od vonkajšieho prostredia, padlého sveta, ...nie je to súčasť (celo)svetovej tradície alebo vierouky cirkvi...“, malo to byť individuálnym, vhodnejším riešením za daných okolností, než „počúvať denne litánie zo strany rodičov“.

V súčasnosti „je dôležité nájsť spôsob, ako osloviť ľudí pre požehnanie“ (i). Na tento účel slúžia najmä špeciálne semináre.

Po roku 1990 základný rad tvorili semináre dvojdnové (preberali sa základné informácie z BP, o cirkvi a hnutí), sedemdňové (s hlbším štúdiom BP; starší členovia UC vydávali „svedectvá o Bohu a o sebe“ /i/) a 21-dňový, tzv. (Východoeurópsky) Seminár Božieho princípu. V súčasnosti sa konajú (skrátene iba časovo) dvoj-, päť- a pätnásťdňové semináre (napr. v Harmónii pri Modre; v ČR majú vlastné seminárne centrum cca 60 km od Berouna /i/).

S pobytom na seminároch je spojený upravený režim, napr. manželia obyčajne bývajú oddelene, nie je žiaduce fajčenie, pitie alkoholu, „flirtovanie slobodných“, pohlavný styk atď. (oddelenie /najmä mladších/ manželských párov sa praktizuje aj podľa ubytovacích podmienok). Tento režim má byť v súlade s požiadavkou sústredenia sa na obsah seminára (i).

HZj (resp. slovenská UC) rozvíja svoje aktivity predovšetkým v Bratislave, Nitre, Martine, Košiciach, Žiline, Trnave, Banskej Bystrici, Prešove, prechodne v ďalších mestách, resp. dedinách (napr. vo Vlčanoch začiatkom t.r. usporiadali v rámci individuálnej iniciatívy trojdňovú panelovú výstavu o rev. Moonovi, UC a UM /i/).

Na Slovensku pracuje približne 27 domácich členov spôsobom full-time, má asi 80-100 aktívnych členov z celkových približne 260-300 členov.

HZj (UC) je typom náboženského spoločenstva, ktorého dosahovaný misijný úspech je zjavne závislý od mimoriadnej obetavosti a nasadenia predovšetkým ‘kmeňových členov’ (pri komparácii s ambíciami a aktivitami rôznych „nových náboženských hnutí“ na Slovensku).

V neposlednom rade i v týchto súvislostiach sa Hnutie (Cirkev) zjednotenia na Slovensku perspektívne javí ako zaujímavý subjekt štúdia zo strany sociálnych vied.

POZNÁMKY

- 1 Informácie sú získané predovšetkým z rozhovorov s členmi cirkvi (i - v texte označenie pre jednotlivého informátora); z ich prezentačných materiálov, ktoré slúžia predovšetkým pre potreby misie na Slovensku (resp. v ČR): xerokópie prednášok usporiadaných Federáciou žien za svetový mier v priebehu rokov 1994-6; FEDERÁCIA rodín za svetový mier (FFWP). Inauguračná konferencia na Slovensku, Bratislava 13.10.1996; Hak Ča Han Mun : Praví rodičia a vek Splnenia zákona. Prednáška v Prahe z 27.11.1993; „Manželstvo a mier“ (FFWP na Slovensku); A Life dedicated to World Peace. Rev. and Mrs. Sun Myung Moon, 1996; (Čung Hwan Kwak:) Náčrt princípu. Úroveň 4, Spoločnosť Ducha svätého pre zjednotenie svetového kresťanstva, 1993; panelová sebareprezentatívna výstava „Rodina budúcnosti. Pravá rodina - cesta pre 3. tisícročie“, z 3.-8.12.1996 v býv. Roland Café na Hlavnom nám. v Bratislave, atď.; z autobiografických poznámok jednej z prvých členiek: „DOZNANIE alebo MOJA INTERPRETÁCIA, v ktorej sa časom budú určite meniť jednotlivé formulácie a postoje pod vplyvom zmien konkrétnych duchovných, spoločenských a medzinárodných podmienok a vzťahov, ako aj vplyvom hlbšieho osobného pochopenia, stupňa pravdivosti riešenia a intenzity prežívania týchto základných existenciálnych problémov v mojom vlastnom živote, čo bude zase priamo súvisieť s mierou uskutočnenej lásky a dobra v mojich konkrétnych činoch a vzťahoch s konkrétnymi ľuďmi, a s mierou zapltenia, ktoré som schopná a ochotná priniesť. Bratislava 1974-1977-1980“; z materiálov Federálneho ministerstva vnútra ČSSR, konkrétne Správy vyšetrovania ŠtB pre SSR (v Bratislave) a Odboru vyšetrovania ŠtB - Bratislava (resp. Banská Bystrica, Praha atď.) z obdobia september 1973 - apríl 1974 (v texte súhrnne a jednotne označovaný zdroj - FMV) - nepoužívam materiály tzv. orgánov vyhľadávania ŠtB; použité materiály boli priebežne vedené pod rôznymi jednacími číslami, v záverečnej fáze predovšetkým pod č.j. VS-ČVS-5/ 11-1973, resp. 5/ 1973 (február 1974); ako i z materiálov pre rokovania orgánov ÚV KSS. V neposlednom rade z vlastného pozorovania na verejno-prezentačných, resp. vnútorných aktivitách cirkvi (hnutia).
Okrajovo využívam aj referencie z 'domácich' periodík (Ateizmus, Bezpečnosť, Hlas ľudu, M Rosa, Nové Slovo, Nový Čas, Nový Život Turca, Plus 7 dní, Pravda, Sme, Sophia, Tribuna, Tvorba, Zmena, Život atď.) a publikácií (výlučne ideologických, „po línii“ cirkevnej politiky KSČ, svetonázorovej výchovy, propagandy vedeckého ateizmu atď. (DAŇHEL, M.: Soudobé náboženské sektárství. Praha 1979; HOLÝ, I.: Současné náboženské sektárství. Praha 1988; MACHALÍK, J.: Vybrané kapitoly vědeckého ateismu - III., Náboženské sektárství. Praha 1989 atď.).
- 2 V slovenských textoch sa používa aj prepis mena San Mjong Mun.
- 3 „Segye Kidokkyo T'ong' Il Sillyon Hyophoe“ podľa RELLER, H. (Hrsg.): Handbuch religiöser Gemeinschaften. 1994, Gütersloh.
- 4 Na aktivitách (sub-)organizácií UM sa obvykle podieľajú nečlenovia cirkvi (všeobecná zhoda názorov informátorov; tiež sa konštatuje, že situácia kvôli nízkemu počtu členov nie je na Slovensku ideálna a preto sa angažujú mnohí zároveň v rôznych aktivitách UM).
- 5 Medzi členmi zostáva zvykom oslovovať sa navzájom iba krstnými menami.
- 6 Podľa zák.č. 308/1991 Zb. a 192/1992 Zb. sa ako náboženské spoločnosti alebo cirkvi môžu zaregistrovať subjekty s počtom príslušníkov min. 20 tisíc.
- 7 „Odsun“ jej rodičov sa uvádza napr. v Mater. k 93. sch. Sekret. ÚV KSS (konaná dňa 3.6.1975) k bodu „Správa o činnosti náboženských siekt, najmä sekty svedkov Jehova na Slovensku“ z 15.5.1975 (2030/ 8/ PT/ č.por. 3, resp. ako 2030/ Sz).
- 8 Rok vyd. 1963.
- 9 Podľa ofic. údajov UC postupne vznikli štyri varianty kníh s učením „Božieho Princípu“ - 1.rukopis sa stratil počas kórejskej vojny, 2.rkp. (Wölli Wönbong) vznikol v počiatkoch UC v Pusane, 3.Wölli Hēsül (Exploration of the Divine Principle) bol publikovaný v r.1957 a 4.Wölli Kangron (Exposition of the D.P.) bol publikovaný v r.1966.

- 10 Rok vyd. angl. prekl. 1960.
- 11 Podľa jedného zo starších členov UC mali už k dispozícii rozmnožené preklady jednotlivých kapitol od obdobia usporiadania niektorého z tzv. celorepublikových zrazov (i).
- 12 Napr.: „Boh je absolútny, ale svoj ideál Pravej lásky nemôže realizovať sám...láska si vyžaduje objekt... Boh, ako subjekt Pravej lásky, stanovil za objekt...ľudstvo... Naplnením Božieho účelu stvorenia je ideálny svet, kde sú Boh a ľudia zjednotení prostredníctvom absolútnej lásky... Globálny Boží ideál absolútnej Pravej lásky sa uskutoční a naplní prostredníctvom ľudí a cez vertikálny vzťah rodič - dieťa“ (Inauguračná predn. FFWP, slov. prekl., s. 4) - mimochodom, podľa učenia UC Pravá, čiže Absolútna, Božská, Duchovná láska je „nezištná, bezpodmienečná a dávajúca“ - v kontrapozícii k „zneužitej, egoistickej a falošnej“ láske, ktorú predstavoval vzájomný vzťah, resp. Pád rodičov, Adama a Evy a ktorá je zároveň prototypom pozemskej lásky (podľa koncepcie UC o „štyroch oblastiach srdca“ predstavuje dospievanie človeka náležité postupné dosiahnutie nasledujúcich kategórií lásky - detskej, súrodeneckej, manželskej a rodičovskej /i/).
- 13 Mater. k 85. sch. Preds. ÚV KSS.
- 14 § 98/ Trest.zák. bol zrušený v r. 1990.
- 15 Sekret. ÚV KSS - mat.cit. v pozn. 7.; cf. Bezpečnosť 22.7.1982/ XXXVI/ č. 29/ s. 7.
- 16 Vyskytol sa i názor, že dvaja portugalskí členovia UC boli osobitne vedúcimi misie pre Slovensko.
- 17 Podľa zák.č. 83/ 1990 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 18 Členom UC sa stal v období 1992/3, Požehnaní sa zúčastnil v r. 1995. Jeho funkciu označujú ako Národný vedúci (National President).
- 19 Slovensko-české sesterstvo sa konalo 23.-24.2.1996 v Prahe a slovensko-maďarské 29.-30.6.1996 v Budapešti. „K obradu sesterstva sa vyberajú národy, ktoré boli alebo sú v konflikte, ktorý vedome alebo podvedome pretrváva v ľuďoch“ („Sesterstvo medzi národmi. Význam sesterstva“ - kópia slov. uprav. prekl. prednášky prezidentky rakúskej WFWP, 1996).
- 20 Najmä prednášky „Praví rodičia a Pravá rodina“ (od Dr. Hak Ča Han Mun; predniesla členka slovenskej WFWP) a „Hľadanie pôvodu univerza“ (rev. Sun Myung Moon; predniesol rev. Chung Hwan Kwak v angličtine - simultánny sluchátkový preklad v slovenčine).
- 21 Niektorí členovia mali 'preventívne' výpis z Trestného poriadku pre prípad zaistenia a vypočúvania orgánmi ZNB (podľa jedného zo starších členov vraj pre pocit väčšej istoty, tiež kvôli tomu, čo si môžu dovoliť a čo pri výpovediach odmietnuť; podľa jednej výpovede „člena PL“ sa v tomto inšpirovali katolíckymi aktivistami /FMV/).
- 22 „Pán Druhého Príchodu (PDP) prichádza, aby...(o.i.) vytvoril ideál Pravých Rodičov, ktorí sú zdrojom pravej lásky, Pravého života a Pravej pokrvnej línie Boha“, ... „nachádza nevestu, ktorú Ježiš nemohol nájsť“ (z tohto dôvodu nemohol vytvoriť Pravú rodinu a „musel ísť cestou kríža“, čo „nebola najdôležitejšia požiadavka Prozreteľnosti“). Ďalším poslaním Mesiáša je vytvorenie „Kráľovstva nebeského na Zemi“ (celé podľa slov. prekl. prednášky z Inaugurácie Federácie rodín za svetový mier, s. 13 n).
 „Kráľovstvo nebeské je vnútorný stav človeka,...aj keď sa to prejavuje navonok, v rodine, v jeho okolí, ...nie je to ani nijaká štátna forma“ - i.
 Rev. Moona označovali aj domáci členovia cirkvi („PL“) ako Majstra, Učiteľa, ...neskôr ako Pravého Otca, Pravého rodiča. V tejto súvislosti sa používa napr. vyjadrenie „stávať sa Mesiášom“. „Nebola to verejná, ale skôr interná informácia, že rev. Moon je Mesiáš... neboli ešte tak naplnené, položené podmienky pre to, aby sa tak vyhlásil,... záujemca (o náuku UC - pozn.autora) sa k tomu mohol dopracovať sám“; prvé verejné vyhlásenie sa za Mesiáša je až z roku 1992 v súvislosti s vtedajším Požehnaním (i).
 Náuka UC o dvoch rôznych prorockých o Mesiášovi je interpretáciou biblického textu (Izaiáš) - Mesiáš mal prísť alebo „v Sláve“, alebo mal zostať „nespoznaný a neuznaný“ od súčasníkov (napr. zlyhanie Jána Krstiteľa), či dokonca „mali s ním zaobchádzať ako s anti-mesiášom“ (anti-Kristom) - i.
- 23 Podľa náuky BP komunistické, resp. socialistické štáty boli v línii Kaina, reprezentovali stranu Zla alebo Satana, ktorý „má byť porazený na vojenskej alebo duchovnej úrovni, ak sa nepodriadi, alebo nedôjde k dohode, ...vojenský konflikt nie je vylúčený...z podnetu Satana...“ (FMV).

- 24 „Prihláška člena rodiny Cirkvi zjednotenia“ obsahuje o.i. „Vyhlásenie k členstvu...: Členovia... 1.Veria v Boha ako rodiča celého ľudstva. 2.Veria v Pravých rodičov, ktorí môžu priniesť spásu celému ľudstvu. 3.Veria vo vytvorenie pravých rodín prostredníctvom Požehnania. 4.Sú rozhodnutí uskutočniť Nebeské kráľovstvo prostredníctvom života pre iných. Žiadostou o prijatie za člena... vyjadrujem svoje pranie spolupracovať pri naplnení jej cieľov.“ (Slov. text, FA4.).
- 25 PŽ = „Prameň života. Spravodaj Hnutia zjednotenia“ (len pre vnútornú potrebu); I. roč. - 1996. V r. 1972 vydávali „PL“ časopis „Rodina - centrum Kozmu“.
- 26 „Cez požehnanie do nových manželstiev, čím dochádza k odovzdaniu Božej pôvodnej pokrvnej línie (jej účastníkom), budú môcť Práví rodičia poskytnúť spasenie celému ľudstvu. Ľudia sa stanú pravými osobami, zaštepím sa do Pravej lásky, Pravého života a Pravej pokrvnej línie Boha“ a „V dobe, keď Pán Druhého Príchodu príde v tele, to budú práve medzinárodné sväté sobáše, prostredníctvom ktorých bude vytvorená táto nová pokrvná línia“ (Inaug. prednáška FFWP, 13n / uvedená v pozn. 1./) - rev.Moon sa vraj na rôznych prednáškach vyjadruje o sebe, akoby hovoril o niekom inom, záleží to vraj od publika a jeho poznania o danej veci' (i).
- 27 Obvyklá expresná odpoveď informátorov v tomto smere je „trinásť detí“ (nerozlišuje sa fakt úmrtia - vysvetľuje sa to vierou členov cirkvi v posmrtnú existenciu a v zvláštne poslanie zomrelého syna, jedného z Pravých detí rev. Moona).
- 28 Pre mohamedánov existuje osobitný variant knihy BP, ktorý je rozšírený o pohľad na Mohameda a jeho pôsobenie (i).
- 29 Právo nosiť Sväté rúcho (Holy Robe) má absolvent Požehnania; v minulosti si ich členovia „PL“ šili sami presne podľa návodov, v súčasnosti sú objednávané a dovážané zo zahraničia (ii).
- 30 „Sľuby Požehnania“ : „Sľubujete ako zrelý muž a žena, ktorí majú naplniť ideál Božieho stvorenia, že sa stanete večným manželom a manželkou?, ...vychováte svoje deti tak, aby žili v súlade s Božou vôľou a stali sa zodpovednými osobnosťami pred tvárou Rodiny zjednotenia, celého ľudstva a pred tvárou všemohúceho Boha?, ...že upriamení na Pravých rodičov zdetíte tradíciu Rodiny zjednotenia a odovzdáte túto vznešenú tradíciu nasledujúcim generáciám Rodiny zjednotenia a celému ľudstvu?, ...že upriamení na ideál stvorenia zdetíte vôľu Boha a Pravých rodičov, ustanovíte Božiu tradíciu Štyroch veľkých oblastí srdca (viď. pozn. 12) a Troch veľkých kráľovských majestátov a budete milovať ľudí sveta tak, ako ich miluje Boh a Práví rodičia a vytvoríte Pravú rodinu, ktorá je základným kameňom pre Budovanie Božieho kráľovstva na zemi a v nebi?“
- 31 Platí napr. pre slovenských členov UC „z Požehnania v roku 1995“ (iii), viď Nový ŽIVOT TURCA 18.3.1997/ č. 11/ s. 16.
- 32 Súčasťou dotazníka okrem biografických údajov je otázka na ochotu akceptovať nového partnera (napr. z inej rasy, s telesnou vadou atď. /iii/).
- 33 Podľa jedného člena by sa ďalšie Požehnania mali týkať 360 mil. a 3,6 mld. manželských párov.
- 34 Požehnanie v „duchovnom svete“ znamená, že zomrelé manželské páry, pokiaľ splnili za života na Zemi isté podmienky (napr. dôslednú manželskú vernosť) a nedostali Požehnanie, budú môcť (až) po (tohtoročnom) Požehnaní vstúpiť do „kráľovstva nebeského“ („miesto, kde ľudia žijú s Bohom a kde nemá Satan prístup“ - i); podľa vyjadrenia iného člena cirkvi sa však podmienky môžu týkať len nasledujúceho života počnúc Svätým Požehnaním (to je význam Sľubov v rámci neho /i/).
- 35 Napr. program verejnej nedeľnej bohoslužby na 3.11.1996 o 10.00 hod. (s hudobným sprievodom): tri piesne na úvod (číslované podľa spevníka UC) - všetci, tichá modlitba - všetci, úvodná pieseň (čís.) - všetci, Sľub Rodiny^x - všetci, Úvodná Modlitba^x - členka UC, Chvály (čís.) - Witnessing team, čítanie Božieho slova (Žalmy 50; 22-23) - rev. Kim, kázeň („Čas pre obetné obrady nebesiam“) - rev. Kim, Chvála vďaky (čís.) - všetci, Modlitba vďaky - člen UC, oznamy - člen UC, Chvála na záver (čís.) - všetci, Požehnanie na záver - rev. Kim (^x-pri týchto častiach bohoslužby účastníci stoja; majuskuly v názvoch jednotlivých častí bohoslužby sú viac-menej mojou dedukciou).
- 36 Niektoré sviatky sú stanovené podľa lunárneho kalendára - aktuálny termín podľa solárneho kalendára je uvedený v zátvorke //.
- 37 „Môj sľub“ (úvod) : „Ako centrum kozmu chcem splniť vôľu nášho otca (t.j.Boha - pozn.autora), účel jeho stvorenia,... Chcem sa stať verným synom a dieťaťom dobra, aby som mu v jeho blízkosti bol vždy pomocníkom...“. Vyšetrotateľov ŠtB predovšetkým zaujímalo vysvetlenie nasledovnej pasáže sľubu - „Ako skutočný syn chcem nasledovať svojho otca, chcem odvážne útočiť na tábor nepriate-

lov, až kým ich úplne nenapravím zbraňami, ktorými on sám namiesto mňa porážal nepriateľa - Satana v priebehu dejín tak, že rozsieval pot pre zem, slzy pre ľudí a krv pre nebo, ako služobník, ale so srdcom Otca, aby obnovil svoje deti a univerzum, ktoré sú kvôli Satanovi zatratené“ a „Som hrdý na vládu, národ, reč a kultúru, ktoré majú vo svojom centre Boha..., že sa stávam dieťaťom pravého rodičovského páru, ...že môžem spoluúčinkovať pri zriadení jedného sveta so srdcom v centre“ - ktoré sa tiež dávali do súvislosti s posúdením „PL“ ako organizácie nepriateľskej voči politickému a štátnemu zriadeniu ČSSR (FMV; najmä v posudku istého prof. z Katedry teórie vedeckého komunizmu FF UK). Text sľubu, rukopis, 2xFA4.

- 38 Sľub Rodiny (skr. a mierne upr. podľa textu v týždenní správe z 3.11.1996) : „Naša rodina, upriamená na pravú lásku, sľubuje, že obnovením pôvodnej domoviny vybuduje Kráľovstvo Boha na zemi i na Nebi, pôvodný ideál stvorenia, ...že bude dokonalým zosobnením úcty voči rodičom, vlastencami pre národ, svätcami pre svet a pravými synmi a pravými dcérami pre Nebo a zem prostredníctvom odovzdania sa Bohu a Pravým rodičom, a tým, že sa stane centrálnou rodinou reprezentujúcou kozmos, ...že plne uskutoční svet slobody, mieru, zjednotenia a šťastia tak, že vytvorí jednu veľkú kozmickú rodinu, ktorá je Božím ideálom stvorenia, ...že bude denne usilovať o väčší pokrok na ceste zjednotenia duchovného a fyzického sveta, ...že sa stane ideálnou rodinou, ktorá rozmnožuje Božie požehnanie do svojho okolia...“.

